

DUMINICA A 2-A DIN POST

a Sf. Grigore Palama

Întru început «Tu, Doamne, pământul l-ai întemeiat și cerurile sunt lucrul mâinilor Tale; ele vor pieri, dar Tu rămâi, și toate ca o haină se vor învechi; ca pe un veșmânt le vei strânge și ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu același ești și anii Tăi nu se vor sfârși». Și căruia dintre îngeri a zis Dumnezeu vreodată: «Șezi de-a dreapta Mea până când voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale?». Îngerii oare nu sunt toți duhuri slujitoare, trimise ca să slujească, pentru cei ce vor fi moștenitorii mântuirii? Pentru aceea se cuvine ca noi să luăm aminte cu atât mai mult la cele auzite, ca nu cumva să ne pierdem. Și, dacă s-a adevărit cuvântul grăit prin îngeri și orice călcare de poruncă și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire, cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel

EVANGHELIE. MARCU 2, 1-12; IOAN 10, 9-16

În vremea aceea, intrând iarăși Iisus în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă. Și îndată s-au adunat așa de mulți, încât nu mai era loc nici înaintea ușii, iar Dânsul le grăia cuvântul (lui Dumnezeu). Și au venit la El, aducând un slăbănog, pe care-l purtau patru oameni. Dar, neputând ei din pricina mulțimii să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au coborât patul în care zăcea slăbănogul. Iar Iisus, văzând credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale! Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședea și cugetau în inimile lor: Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai singur Dumnezeu? Și îndată, cunoscând Iisus cu duhul Lui că așa cugetau ei în sine, a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ce este mai ușor, a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă? Dar ca să știți că pute-re are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi

APOSTOL. EVREI 1, 10-14; 2, 1-3; EVREI 7, 26-28; 8, 1-2

de mântuire care, luând obârșie din propovăduirea Domnului, ne-a fost adevărită de cei ce au ascultat-o?

Fraților, un astfel de Arhiereu se cuvenea să avem: sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoși și mai presus decât cerurile. El nu are nevoie să aducă zilnic jertfe, ca arhieriei: întâi pentru păcatele lor, apoi pentru ale poporului, fiindcă El a făcut aceasta o dată pentru totdeauna, aducându-Se jertfă pe Sine însuși. Legea pune ca arhieriei oameni care au slăbiciune, pe când cuvântul jurământului, venit în urma Legii, pune pe Fiul desăvârșit în veacul veacului. Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu, Care a șezut de-a dreapta tronului slavei în ceruri, slujitor altarului și cortului celui adevărat, pe care l-a ridicat Dumnezeu și nu omul.

la casa ta! Și s-a ridicat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.

Zis-a Domnul: Eu sunt ușa: De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și pășune va afla. Furul nu vine decât ca să fure, să înjunghie și să piardă. Eu am venit ca oile Mele viață să aibă și din belșug să aibă. Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile Sale. Iar cel plătit, care nu este păstor și ale cărui oi nu sunt ale lui, când vede lupul venind, lasă oile și fuge; iar lupul le răpește și le risipește. Cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi. Eu sunt Păstorul cel bun și cunosc oile Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine. Precum Mă cunoaște Tatăl și Eu cunosc pe Tatăl. Și sufletul îmi pun pentru oi. Am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc; ele vor asculta de glasul Meu și va fi o turmă și un păstor.

TĂLCUIRI

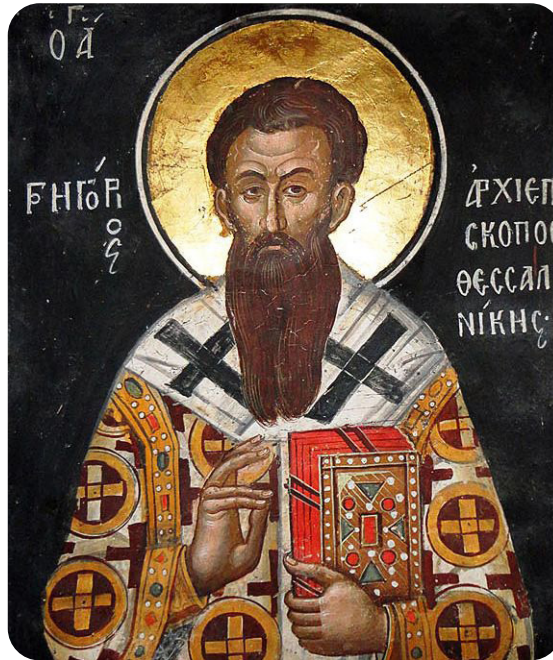
Intrând Iisus în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă, și îndată s-au adunat mulți, încât nu mai era loc, nici înaintea ușii, și le grăia lor cuvântul. Și au venit la El, aducând un slăbănog, pe care-l purtau patru inși. (Mc. 2,1-3) Dacă un împărat pământesc sau un fiu de împărat va veni într-un oraș sau într-un sat și se va opri într-o casă, în jurul acelei case se vor aduna mulțimi uriașe de popor, fiindcă toți vor să-l vadă pe împărat, toți vor să audă cuvântul lui. Atât de înalt este rangul împăratului, atât de înaltă este slujirea pe care el o aduce lui Dumnezeu și oamenilor, încât oricine simte față de el, fără să vrea, o anumită evlavie. Iată însă că a fost o vreme când Însuși Împăratul Cerurilor, Împăratul a toată lumea, Dumnezeu Cel fără de început, Făcătorul cerului și pământului, Împăratul împăraților pământești, S-a arătat pe pământ și a trăit împreună cu oamenii, umblând din cetate în cetate, din sat în sat. Ce fericire a fost pe cei care au putut să-L privească pe Însuși Împăratul Ceresc, să privească ochii Lui cei prea luminoși, care văd lumea întregă, care îi veselesc pe îngeri și sunt înfricoșători pentru draci, și să audă din prea dulcea Lui gură cuvintele Lui dătătoare de viață, de odihnă, de mângâiere, de veselie oricărui suflet lipsit de viclesug! Îi pizmuiți pe acei fericiți care au trăit în vremea petrecerii lui Iisus Hristos pe pământ? Să nu îi pizmuiți. El este și acum nedespărțit de noi prin Dumnezeirea Sa, prin harul Său, prin de viață Făcătoarele Sale Taine, Dumnezeiescul Său Trup și Dumnezeiescul Său Sânge: în această privință nu suntem cu nimic mai lipsiți decât cei din vremea vieții pământești a lui Iisus Hristos, ba chiar am primit mai mult decât ei, fiindcă ei n-au avut fericirea să guste Trupul și Sângele Lui de viață Făcător, pe când noi le gustăm și ne îndumnezeim. Liturghia, în vremea căreia se săvârșește această Taină, ne zugrăvește întreaga viață a lui Iisus Hristos, din leagăn și până la Înălțarea la Cer, iar Sfintele Taine ne arată prezența Lui personală, nemăsurata iubire a Domnului față de zidirea Sa cea cuvântătoare, iar înalta arătare a lui Dumnezeu în trup și în chip de om ne arată, frații mei, vrednicia firii omenești, care este făcută după chipul lui Dumnezeu, dar este înjosită, slujită, paralizată și omorâtă de păcat. Ea ne încredințează că dacă omul va trăi pe pământ cu dreptate și cu sfințenie, va fi deopotrivă cu îngerii și dimpreună cu ei va trăi și va prăznuși în

vecii cei nesfârșiți; ca pentru Dumnezeu, după Maica Domnului și sfinții îngeri, nu este nimeni și nimic mai presus și mai de preț decât omul, căruia El S-a asemănat, pentru care a pățimit, a murit și a înviat; că tot Cerul și Împărăția Cerurilor sunt moștenirea omului și că în afară de el nu mai sunt alți moștenitori, cărora să li se fi spus: Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, de moșteniți Împărăția care v-a fost gătită de la întemeierea lumii (Mt. 25, 34). Să ne întoarcem însă la ceea ce spune în Evanghelie. Intrând Iisus în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă, și îndată s-au adunat mulți, încât nu mai era loc, nici înaintea ușii. Orașul evreiesc Capernaum se afla lângă lacul Ghenezaret, nu departe de vărsarea râului Iordan în acesta, și era în timpul lui Iisus Hristos unul dintre orașele înfloritoare și din plin locuite ale Galileii. În vremea slujirii Sale obștești de trei ani în vederea mântuirii neamului omenesc, Capernaum Domnul a fost nu o dată în Capernaum, a propovăduit în sinagogile de acolo și a săvârșit multe minuni. Printre altele, acolo a fost vindecat paralicul despre care s-a citit astăzi din Evanghelie. Acolo au fost tămăduiți sluga unui sutaș roman, soacra lui Petru, femeia cu curgere de sânge, doi orbi, un îndrăcit și mulți alții, acolo a fost înviată fiica lui Iair, mai-marele sinagogii. „Fericiți, de o sută de ori fericiți, veți spune, locuitorii aceluia oraș, în care a fost Iisus Hristos! Eu însă nu voi spune asta. Nu, nu pot să-i numesc fericiți pe locuitorii Capernaumului doar pentru că la ei se oprea des Fiul lui Dumnezeu; nu pot să fac asta, fiindcă locuitorii Capernaumului, care văzuseră în numeroase rânduri minunile Lui și binefacerile arătate de El față de concetățenii lor au rămas nerecunoscători, necredincioși, păcătoși nepocăiți. Domnul Însuși a certat orașul acesta, zicând: Și tu, Capernaume, care ai fost înălțat până la cer, până la iad te vei coborî - căci de s-ar fi făcut în Sodoma minunile ce s-au făcut în tine, ar fi rămas până astăzi, adică s-ar fi pocăit; însă zic vouă că pământului Sodomei îi va fi mai ușor în ziua judecății decât ție (Mt. 11,23-24). Acum vedeți că locuitorii Capernaumului sunt niște oameni nefericiți, căci deși au văzut adeveseori minunile Domnului și au auzit învățătura Lui, au rămas păcătoși nepocăiți și au fost osândiți la iad. Fraților! Să ne gândim la noi înșine: am primit cumva de la Domnul mai puține binefaceri decât locuitorii Capernaumului? Am fost născuți prin Botez din apă

și din Duh și am fost înfiați de Dumnezeu; prin Mirungere am fost sfințiți cu Duhul Sfânt, prin Împărțășire ne învrednicim să gustăm Însuși Preacuratul Trup și Însuși Preacuratul Sânge al Domnului; prin Pocăință ne învrednicim de iertarea păcatelor, după ce ne pocăim fără prefăcătorie de ele; prin Preoție avem întotdeauna învățători de credință și viață creștinească, săvârșitori ai Tainelor mântuitoare și călăuzitori către Dumnezeu și viață veșnică; prin Maslu avem doctorie de bolile trupești în urma pocăinței pentru păcate. Dar noi cum Îi răsplătim Domnului pentru toate milele Lui față de noi, pentru toate minunile îndelungii Lui răbdări față de noi? Îi răsplătim cu nerecunoștință, cu năravuri rele, cu învârtoșarea inimii, cu necredință, cu împrăștiere, cu împotmolirea în păcate și cu nepocăirea pentru acestea. Dar vom putea face asta întotdeauna? Nu se va umple în scurtă vreme măsura îndelungii răbdări a lui Dumnezeu față de noi? Nu atârnă deja sabia lui Dumnezeu asupra capetelor noastre? Secura morții nu este deja la rădăcina pomului - la inima noastră? Iadul nu și-a deschis, oare, fâlcile ca să ne înghită? Să ne venim în fire, să ne trezim, să ne pocăim din suflet, cât mai este încă timp pentru pocăință. Să învățăm cuvântul lui Dumnezeu, mergând cu râvnă la biserică, și să ne îndeletnicim cu binefacerile și milosteniile. Ce-i drept, în Postul mare și la noi biserica se umple câteodată de rugători la fel ca cea casă în care S-a oprit Iisus Hristos, și abia încapă în ea poporul. Slavă lui Dumnezeu! O, de s-ar umple cât mai des de creștini bisericile! Și totuși, teatrele se umplu cu mult mai des.

Să continuăm însă tâlcuirea Evangheliei. Și le grăia lor cuvântul. Domnul apărea peste tot cu cuvântul, și acest cuvânt era mai dulce decât fagurele de miere: el vindeca sufletele și trupurile, cucerea și preschimba inimile, cum s-a întâmplat cu Saul; învia morții, alunga demonii, îi arunca la pământ pe cei cutezători, porunca tuturor stihiilor, care ascultau de glasul Celui Atotputernic; prefăcea făptura într-o clipită: acest cuvânt răsună în biserică și acum. Și atunci,

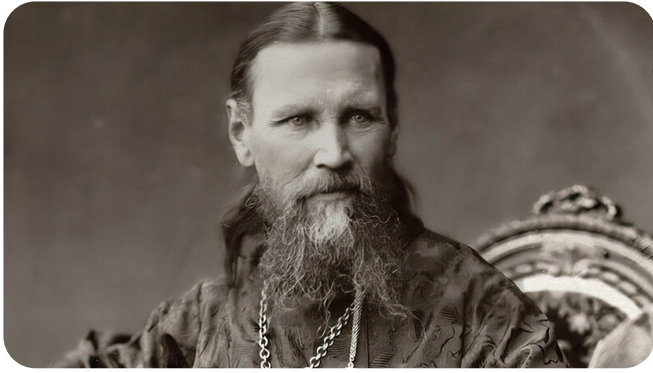
de ce sunt atât de puțini oameni care ascultă și împlinesc? Din pricina împrăștierii noastre, a iubirii noastre de lume, de bunurile și de plăcerile deșarte. Nu puteți sluji, a zis Domnul o dată pentru totdeauna, și lui Dumnezeu, și mamonei, adică lumii (Mt. 6, 24). Să vă amintiți însă că acest cuvânt ne va judeca în ziua cea de pe urmă. Așadar, să luăm aminte cât mai mult la cele auzite, ca nu cumva să cădem lăuntric de la Dumnezeu (Evr. 2, 1).

Sf. Grigore Palama

De aceea și cere Sfânta Biserică să luăm aminte atunci când se citește Evanghelia. Și au venit la El, aducând un slăbănog, pe care-l purtau patru inși; și neputând ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul (Mc. 2,3-4). Cât de jalnic este omul atunci când, fiind în deplină cunoștință, nu poate merge din pricina slăbiciunii și trebuie să fie ajutat mereu de altcineva: este o povară și pentru sine, și pentru ceilalți. Așa era slăbănogul de care se vorbește în Evanghelia de astăzi, așa sunt la noi cei suferinzi de paralizie și de câteva alte

boli. Este însă și paralizie duhovnicească, a cărei pricină sunt păcatele, patimile - paralizie neasemuit mai primejdioasă și mai vrednică de milă decât paralizia trupului, fiindcă adeseori aduce după sine moartea veșnică. În această privință, orice păcătos e un slăbănog, un paralytic. Orice păcat este însoțit de paralizia sufletului, ca urmare a căderii de la Dumnezeu, în Care este viața și puterea noastră - și întrucât cu toții păcătuim, cu toții suntem slăbănogi, cu toții suntem paralytici. Cum să ne vindecăm de această paralizie, de acest început al morții veșnice? Prin pocăință neprefăcută, adâncă, deplină, pentru păcate. Bineînțeles, tocmai de aceea s-a și rânduit să se citească astăzi Evanghelia despre slăbănog, ca prin starea acestuia, care era urmare a păcatelor, să miște inimile noastre și să ne împingă la pocăință osârdnică. Tocmai de aceea l-a vindecat Iisus Hristos pe slăbănog, dându-i mai întâi iertarea păcatelor. Și văzând Iisus credința lor, adică a celor care-l purtau pe slăbănog, i-a zis slă-

Sf. Ioan de Kronstadt

bănogului: „Fiule, iertate îți sunt păcatele tale!” (Mc. 2,5). De aici se vede limpede că bolnavul suferea din pricina păcatelor sale. Frații mei! Când sunteți bolnavi, mai întâi de toate aduceți lui Dumnezeu prinosul pocăinței pentru păcate, alergați la Doctorul Cel Atotputernic, gustați Trupul și Sângele Lui Cel de viață Făcător. Între păcat și boală este o legătură tainică și strânsă. „Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședea și cugetau în inimile lor: „Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu?” (Mc. 2, 6-7). În viclenia, pizma și iubirea lor de cinstiri, cărturarii (aceștia erau dascăli învățați ai evreilor) au văzut binefacerea lui Iisus Hristos ca pe o hulă, și s-au tulburat. Și acum, fraților, pe omul viclean îl smintesc și faptele bune. Te duci la biserică să te rogi, citești cărțile sfinte, fugi de distracții, de spectacole, de tovarășii lumești - zice că ești fățarnic. Dai milostenie - zice că înmulțești paraziții societății. N-ar fi mai bine pentru acești oameni vicleni să se uite la ei înșiși decât să-i judece și să-i osândească pe alții? Trebuie să ne amintim vorbele Dreptului Judecător: Nu judecați, ca să nu fiți judecați (Mt. 7,1). Cunoscător al inimilor fiind, Iisus Hristos a dat în vileag gândurile viclene ale potrivnicilor Săi: De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ce este mai ușor a zice slăbănogului: „Iertate îți sunt păcatele”, sau a zice: „Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă”? (Mc. 2, 8-9). Chiar așa: pentru un simplu om nu este în aceeași măsură cu neputință să iertpăcatele săvârșite împotriva lui Dumnezeu de către un om asemenea lui și să vindece cu cuvântul boala? Se înțelege de la sine că da. Pentru cine este cu putință așa ceva? Doar pentru Dumnezeu: prin urmare, dacă cuvântul lui Iisus Hristos era fapta, altfel spus dacă nimicea păcatele, vindeca bolile de tot felul, după cum și vedeau toți acei oameni, printre care și cărturarii, cum Îl puteau învinui pe Domnul de hulă? Privind cele întâmplate,

trebuia să creadă că Iisus Hristos este Dumnezeu, fiindcă El iartă păcatele și nimicește cu cuvântul Său toate bolile, însă ei spuneau: El hulește. Ce le-a răspuns Domnul? Dar ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: Zic ție: „Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta.” Și s-a sculat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: „Asemenea lucruri n-am văzut niciodată” (Mc. 2, 10-12). Vedeți deci: cuvântul a devenit fapta: păcatele au fost iertate, paralizia a trecut, omul s-a făcut pe deplin sănătos și zdravăn. Atât iertarea păcatelor, cât și vindecarea bolii au arătat că Iisus Hristos este Judecător, Dătător de viață și Dumnezeu, iar nu hulitor, cum socoteau cărturarii. Frații mei! Puterea de a ierta păcatele oamenilor este doar a lui Dumnezeu, făcătorul și Legiuitorul lor – și care dintre voi nu a aflat din proprie experiență că Iisus Hristos ne iartă și ne dezleagă de tot păcatul? Ce ușurime și ce odihnă și ce veselie are sufletul când te pocăiești din toată inima de păcatele tale înaintea Domnului și auzi cuvântul: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale! Ce veselie are sufletul când guști cu credință și cu dragoste din hrana Lui cea dumnezeiască - Preacuratul Lui Trup și Preacuratul Lui Sânge! Cât de des se însănătoșesc și acum bolnavii la scurtă vreme după ce se pocăiesc înaintea preotului și se împărtășesc cu Sfintele lui Hristos Taine! Cu toții am aflat de nenumărate ori, din proprie experiență, că Iisus Hristos este Judecătorul, Mântuitorul, Dătătorul de viață și Dumnezeuul nostru: așadar, să alergăm întotdeauna la El cu râvnă și cu credință, ca să primim de la obișnuita Lui milostivire, pe care am încercat-o de atâtea ori, iertarea păcatelor, pacea sufletului și totodată sănătatea trupului. Vistieria milostivirii este deschisă întotdeauna pentru fiecare: fiecare poate să ia din ea și de o mie de ori pe zi, fiindcă nenumăratele noastre păcate nu vor birui nesfârșita milostivire a Stăpânului - asta dacă suntem păcătoși care se pocăiesc cu adevărat. Slavă milostivirii Tale, Doamne, în vecii vecilor! Dar și noi să fim, fraților, milostivi față de aproapele. Iarăși rog dragostea voastră să facă milostenie cu săracii aflați în grija parohiei noastre. Binevoți să faceți asta în numele lui Dumnezeu: cine dă săracului nu va duce, din milostivirea lui Dumnezeu, lipsă (Parimii 28, 27). Amin!

Sfântului Ioan din Kronstadt
Cuvânt în Duminica a doua din Postul Mare

CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

Cuvântul 52: La Duminica a doua din Post: în nădejdea vieții veșnice, să petrecem zilele postului cu liniște și blândețe Fraților și părinților, bun lucru este postul, unit însă cu faptele bune care i se cuvin: cu pacea, cugetul bun, ascultarea, blândețea, milostivirea și alte bunătăți ce sunt folositoare. Dar diavolul, ca un vrăjmaș și potrivnic al mântuirii noastre, meșteșugeste și lucrează împotriva celor ce postesc toate cele împotrivoare. Îi face îndrăzneți, împotrivotori la cuvinte, răi, mâniași, trufași, pizmătăreți, vorbitori de rău, ca să le pricinuiască mai multă stricăciune și pagubă cu aceste patimi, decât folosul pe care-l pot câștiga prin post. Noi, însă, înșelăciunile și meșteșugurile lui cunoscându-le, să petrecem aceste sfinte zile pururea cu pace, cu blândețe și cu liniște și să ne purtăm unul față de altul cu dragoste, cunoscând că acest fel de post este bine primit la Dumnezeu. Iar dacă ne lipsesc acestea, orice osteneală vom face este pierdută și în zadar ne trudim. De trebuință, așadar, este să postim, că postul veștejește trupul, dar întărește sufletul și-l înnoiește. Căci cu cât omul din afară se strică, cu atât cel dinlăuntru se înnoiește, precum zice apostolul. Din zi în zi, vremelnica ușurință a scârbelor multă slavă ne gătește în ceruri. Așa că, socotind și aducându-ne aminte de plata și răsplătirea viitoare, să suferim ostenelele faptelor bune cu bucurie, mulțumind lui Dumnezeu că ne-a învrednicit a fi părtași moștenirii sfinților săi din lumina cea neînserată, și că nea izbăvit de stăpânirea întunerecului și ne-a făgăduit Împărăția Fiului său. Dar împărtășirea cu prea curatul Său

trup și sânge, cu care în toate zilele ne învrednicim, puțin lucru vi se pare? Ce poate fi mai dulce și mai de folos decât Sfânta împărtășanie, care dăruiește viață veșnică celor ce se cuminecă cu vrednicie? Noi vorbim în toate zilele și nopțile cu dumnezeiescul David și cu alți Sfinți Părinți și luminători ai bisericii, și altă mângâiere pentru suflet nu aflăm. Căci ne-am osebit de rudele noastre și am rupt cu prieteșugul acestei lumi mincinoase, pentru Domnul, și nici o altă viață nu este fericită sau mai înaltă, decât aceasta. Căci viața noastră este în ceruri, așteptând de acolo pe Domnul nostru Iisus Hristos, Mântuitorul, care va preface smeritul nostru trup asemenea cu trupul slavei Lui, după lucrarea puterii de a supune Lui toate. Pentru aceea, frații mei, se cade să avem bucurie defăimând și călcând toată pofta rea a trupului. „Că tot trupul, ca iarba câmpului și toată slava omului, ca o floare este; s-a uscat iarba și floarea ei s-a scuturat, dar lucrarea faptelor bune rămâne în veac. Dacă cineva dintre noi pătimește rău, să se roage, zice Scriptura; de are cineva bucurie, să cânte, de se supără de patima rea a păcatului, de vreme ce diavolul niciodată nu încetează a purta război cu noi, să sufere, auzind pe cel ce zice: Fericit este cel care suferă supărarea, că fiind cercețat va lua cununa vieții, pe care a făgăduit-o Domnul celor ce-L iubesc pe Dânsul. De veți cunoaște acestea, zice Domnul, fericiți veți fi dacă le veți face - că a Lui este slava în veci. Amin.

Sfântul Teodor Studitul

GÂNDUL ZILEI

Precum cel ce pătimește de fierbințeală [febră] este ars de focul lăuntric, așa și sufletul pătimeș va fi pururea chinuit, nefericitul, de obiceiul său cel rău, având pururea în sine aducerea-aminte amară și lucrarea chinuitoare a patimilor, care îl pârjolesc fără încetare. Iar de vreme ce așa stau lucrurile, cu adevărat ne așteaptă un sfârșit cât se poate de crunt dacă

nu vom fi cu luare-aminte la noi înșine. De aceea vă și zic totdeauna: străduiți-vă să lucrați în voi înșivă așezările sufletești cele bune, ca să le aflați dincolo; fiindcă ce are omul aici, aceea va și pleca împreună cu el dincolo și aceea va avea pe lumea cealaltă”.

Cuviosul Avva Dorotei

